

מִסְטָרָא דְאַתִּיחַב לְהֹז לְאַזְלָדָא מִתְתָּא לְעַילָּא הַזָּא שְׁלִמוֹתָא. וַעֲלֵדָא בְּתִיב, (ישעה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּפָאָר. בִּיה אַתְּאָחִידָו גַּוְגַּינְזָן מְעִילָּא וּמִתְתָּא.

וַעֲלֵדָא בְּתִיב הַכָּא שִׁירָה דְכְתִיב, (ישעה ח) אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי. שִׁירָה נְדָאי, דְהָא אֲקָרֵי לְאַזְלָדָא דְבָר, דְהָא אֲקָרֵי יְדִיד עַד לֹא יִפּוֹק לְעַלְמָא. וְאֵית דְאַמְּרֵי (ק"א) אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי דָא אַבְרָהָם בְּמַה דְאַת אָמָר, (יומיה י"א) מַה לִידִידִי בְּבִיטִי. וְאַבְרָהָם יִרְיָת יְרוֹתָא דְאַחֲסִנָּת חַוְלָקָא דָא, אַבְלָל (על) מַה דְאַמְּנִיא דָא יִצְחָק הַכִּי הַזָּא.

שִׁירָת הַזָּדִי לְכְרָמוֹ. דָא קְרָשָׁא בְּרִיךְ הַזָּא דְאֲקָרֵי הַזָּדִי דְכְתִיב, (שיר השירים ח) הַזָּדִי צָח וְאַדוֹם. יְדִידִי, אָחִיד בְּדוֹדִי דְבָר וּמִגְיָה אַתְגַּטְעָ פְּרָם, דְכְתִיב פְּרָם הַיָּה לִידִידִי.

לשון הקידוש

טָרָם שִׁבְאָ לְעוֹלָם. וַיְשׁ אָמָרים, וְהַזָּא גַּוְגַּינְזָן מְעִילָּא אֲבָרָהָם וְמִתְתָּא שְׁלִמוֹתָא. אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי - וְהַזָּא אַבְרָהָם, וְיִצְחָק לְחַלְקָם לְמַעַלָּה הִיא הַשְּׁלִמוֹת. מִתְאַזְדָּר שְׁנָתָן לָהּם לְהַזָּא לְמַלְמָתָה לְמַעַלָּה הִיא שְׁלִמוֹת. וְעַל בָּן בְּתוּב (ישעה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּפָאָר. בּוֹ נְאַחוֹז הַגּוֹנוֹנִים מִמַּעַלָּה וּמִמְּפָתָה.

שִׁירָת הַזָּדִי לְכְרָמוֹ - וְהַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שְׁנָקָרָא הַזָּדִי, שְׁבָתוּב (שם ח) הַזָּדִי צָח וְאַדוֹם. יְדִידִי - אָוֹתוֹ בְּדוֹדִי, זָכָר, נִקְרָא לְהַזָּא לְזָכָר, שְׁהָרִי נִקְרָא יְדִיד

בְּקָרֹן בְּנֵי שֶׁמֶן. מַאי בְּקָרֹן בְּנֵי שֶׁמֶן. אֲלֹא בִּמְהָ נִפְיק
הָאֵי כְּרָם וּבִמְהָ אַתְגַּטְעַ, חֹזֶר וַאֲמֵר בְּקָרֹן.
מַאי קָרֹן דְּכַתִּיב, (יהושע ५) בְּקָרֹן הַיּוֹבֵל. בְּקָרֹן הַיּוֹבֵל.
שָׁאָרִי. וְהָאֵי קָרֹן אַתְאָחִיד בְּהַחְוָא דָבָר דְּאָקָרִי בְּנֵי
שֶׁמֶן.

מַהְזָוּ בְּנֵי שֶׁמֶן בִּמְהָ דְּאָתְ אָמֵר בְּנֵי חֹזְרִין. וְתִרְנוּיִיהוּ
חַד מַלְהָ, שֶׁמֶן דְּמַתְפֵּן נָגִיד מִשְׁחָא וּרְבוּ
לְאַדְלָקָא בּוֹצִינִין, וּבְגִינּוֹ קְדָה בְּנֵי שֶׁמֶן. וְדָא שֶׁמֶן וּרְבוּ
נָגִיד וְנִפְיק וְאַדְלִיק בּוֹצִינִין עַד דְּגַטְיל לֵיה וּבְגִינּוֹ
לֵיה הָאֵי קָרֹן, וְדָא אָקָרִי קָרֹן הַיּוֹבֵל. בְּגִינּוֹ קְדָה לִית
מִשְׁיחָתָא דְּמִלְכָותָא אֲלֹא בְּקָרֹן, וְעַל דָּא אַתְמִשְׁךְ
מִלְכָותָא דְּדָוד דְּאַתְמִשְׁחָה בְּקָרֹן וְאַתְאָחִיד בֵּיה.

וַיַּעֲזַקְהוּ, וַיַּסְקַלְהוּ בְּהָאֵי עַזְקָא דְּאַסְתָּחָר לְכָל

וּמְפִנּוּ נִטְעַ כְּרָם, שְׁבַתּוֹב כְּרָם הִיה שֶׁמֶן וְגַדְלָה לְהַרְלִיק הַמְּאוֹרוֹת, וּמְשֻׁוְם
קְדָה בְּנֵי שֶׁמֶן. וְהַשְּׁמָן וְהַמִּשְׁחָה חַלְלוּ
שׁוּפָעִים וְיוֹצָאים וּמְרַלְיקִים מְאוֹרוֹת,
עַד שְׁנוּטֵל אֹתוֹ וּבָגּוֹנִים אֹרוֹת הַקָּרְנוֹת
וְזה נִקְרָא קָרֹן הַיּוֹבֵל. מְשֻׁוְם קְדָה אֵין
מִשְׁיחָת הַמְּלָכוֹת אֲלֹא בְּקָרֹן, וְעַל בְּנֵי
גִּמְשָׁכָה מְלָכוֹת דָּוָה, שְׁנִמְשָׁחָה בְּקָרֹן
וּנְאָחוֹן בּוֹ.

וַיַּעֲזַקְהוּ וַיַּסְקַלְהוּ - בְּטַבּוּת הָזָוּ
שְׁמַקְיָה אֶת בָּל הַצְּדִידִים. וַיַּסְקַלְהוּ -
מַה זֶּה בְּנֵי שֶׁמֶן? בָּמו שְׁנָאָמֵר בְּנֵי חֹזְרִים,
וְשְׁנִיהם דָבָר אֶחָד. שֶׁמֶן, שְׁמַטְשָׁם שְׁוֹפָעַ

סְטוּרִין. (דף צו ע"ב) **וַיָּסַקְלֵהוּ,** **דְּאַעֲדִי** מְגִיה וּמְחֻלְקִיה בֶּל אָנוֹן רְבָרְבִּין כֹּל אָנוֹן תְּרִיסְרִין כֹּל אָנוֹן בְּתָרִין פְּתָאִין, וְהַזָּא נְסִיב לִיה לְהָאִי (או) כְּרִם לְחוּלְקִיה, דְּכַתִּיב, (דברים לט) **בַּי חָלֵק יְיַ עַפְוּ יַעֲקֹב חָבֵל נְחַלְתוֹ.**

וַיַּטְעַהוּ שׂורק, בִּמְהָ דְּאַת אָמֵר, (ירמיה ב) **וְאַנְבֵּי** גְּטֻעַתִּיך שׂורק, בָּלָה זָרָע אַמְתָה. בָּלָה בְּתִיב בָּה"א. מִבָּאָן שָׁאָרִי אָבָרָהָם לְאַזְלָדָא לְעַיְלָא, וּמַהָּאִי נְפָק זָרָע אַמְתָה. בָּלָה זָרָע אַמְתָה וְהָאִי, הַיְנֵה דְּכַתִּיב פָּה יְהִי זָרָע, וְכֹלָא חָד מָלָה. זְבָאָה חֻלְקָהוֹן דִּיְשָׂרָאֵל דִּיְרָתָוי יְרוֹתָא קְדִישָׁא דָא. סְופִיָּה דְּקָרָא (ישעיה ח) וַיָּבֹן מְגַדֵּל בְּתוֹבוֹ. מַהָּוּ מְגַדֵּל בִּמְהָ דְּאַת אָמֵר, (משל יח) מְגַדֵּל עוֹ שֵׁם יְיַ, וְגַשְׁגָּב. בּוֹ יְרוֹזִין צְדִיק אָמֵר, וְהָאִי.

וְגַם יַקְבֵּחַ חָצֵב בּוֹ דָא תְּרֵעָא דְּצָדָק בִּמְהָ דְּאַת אָמֵר,

לשון הקודש

שְׁהָסִיר מְמַנְוּ וּמְחַלְקוּ אֶת כָּל אָותָם לְהַוְלוּיד לְמַעַלָּה, וּמַזָּה יֵצֵא זָרָע אַמְתָה. בָּלָה זָרָע אַמְתָה וְהָאִי. הַיְנֵה שְׁכָתוֹב בָּה יְהִי זָרָע, וְהַבָּל דָבָר אַחֵר. אֲשֶׁרֶי חַלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁירְשׁוֹ אֶת הַיְרָשָׁה תְּקָדוֹשָׁה הָוֹן. סְוֹף הַפְּסִוק (ישעיה ח) – וַיָּבֹן מְגַדֵּל בְּתוֹבוֹ. מַה זוּה מְגַדֵּל? בָּמוֹ שְׁנָאָמֵר (משל יח) מְגַדֵּל עוֹ שֵׁם הֵי בּוֹ יְרוֹזִין צְדִיק וְגַשְׁגָּב. בּוֹ יְרוֹזִין צְדִיק וְהָאִי. נְחַלְתוֹ.

וַיַּטְעַהוּ שׂורק – בָּמוֹ שְׁנָאָמֵר (ירמיה ב) **וְאַנְבֵּי** גְּטֻעַתִּיך שׂורק בָּלָה זָרָע אַמְתָה. בָּלָה בְּתוֹבָה בָּה"א. מִבָּאָן הַתְּחִילָה אָבָרָהָם

(תהלים קיח) פָּתַחו לֵי שְׁעִירִי צְדָקָה. מֵאַי מִשְׁמָעַ, דָּכְלַ בָּרַ
 יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזָר, עַיִל בְּתִרְנוֹיִיהָו וּזְבִּי לְתִרְנוֹיִיהָו.
 וּמְאָן דְּקָרִיב בְּרִיה לְקָרְבָּנָא דָא עַיִל לֵיה בְּשֶׁמֶא
 קְדִישָׁא, וּעַל אַת דָא מַתְקִימִין שְׁמִיא וְאַרְעָא דְּכָתִיב,
 (ירמיה לא) אֲם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלִילָה חֲקֹות שְׁמִים וְאַרְצָ
 לֹא שְׁמָתִי. וְהָאֵי מְאִירִיה דְּהַלְוִילָא דָא זְבִּה לְכָלָא
 לְמַחְזֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲנָפִין בְּאֲנָפִין בְּהָאֵי יוֹמָא.
 זְבָּאָה הַוְּלִקְנָא דְּזָבִינָא לְהָאֵי יוֹמָא וְזְבָּאָה הַוְּלִקְנָ
 עַמְנָא, וְהָאֵי בְּרָא דְּאַתְיִילִיד לְךָ קָרְבָּנָא עַלְיָה
 בָּל הַגְּקָרָא בְּשָׁמֵי וְגּוֹן יִצְרָתִיו אָף עֲשִׂיתִיו. וּכְתִיב,
 (ישעיה נז) וּבָל בְּנִיקָד לְמוֹדֵי יְהִי וְגּוֹן. אֲזֹופָה לְרַבִּי אָבָא
 תִּלְתָּה מִילִין.

**אָמָרוּ לֵיה הָאֵי מְרִיה דְּהַלְוִילָא, אֲוֹשֵׁפִיזָה, זְבָּה
 לְכָוֵלִי הָאֵי בְּגִינָן דְּקִיִּים קְיִימָא דְּמִצְׁוָה. אָמָר**

לשון הקודש

בְּפָנָים בַּיּוֹם הַזֶּה.
אָשְׁרִי חַלְקָנו שְׂוִיכִינו לַיּוֹם הַזֶּה, וְאָשְׁרִי
חַלְקָה עַמְנָנו. וְהַבָּן חֲנָה שְׁנָולֵד לְהָ, קָרְאָנו
עַלְיוֹ (ישעיה מא) בָּל הַגְּקָרָא בְּשָׁמֵי וְגּוֹן,
יִצְרָתִיו אָף עֲשִׂיתִיו. וּכְתִוב (שם נז) וּבָל
בְּנִיקָד לְמוֹדֵי הָיָה וְגּוֹן. לוֹו אַת רַבִּי אָבָא
שֶׁלְשָׁה מִילִין.

אָמָרוּ לוּ, בָּל דְּהַלְוִילָא חֲנָה הַמְּאֻרָה
שְׁלָךְ זְבָּה לְכָל זֶה מְשׁוּם שְׁקִים אַת קִוּם

בָּמו שָׁנָאָמָר (תהלים קח) פָּתַחו לֵי שְׁעִירִי
 צְדָקָה. מֵה מִשְׁמִיעָנו? שָׁכַל בֵּן יִשְׂרָאֵל
 שְׁגָמָול, נָכַנס בְּשָׁנֵיהם וְזָבֵחַ לְשָׁנֵיהם.
 וּמִ שְׁפָטְקָרִיב אַת בָּנו לְקָרְבָּן הַזֶּה, מַבָּנִים
 אֹתוֹ לִשְׁם הַקָּדוֹשׁ. וּלְלָא הָאֹתָה הַזֶּה
 מַתְקִימִים שְׁמִים וְאַרְצָ, שְׁבַתּוּב (ירמיה לו)
 אֲם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלִילָה חֲקֹות שְׁמִים
 וְאַרְץ לֹא שְׁמָתִי. וּבָל דְּהַלְוִילָא חֲנָה זְבָּה
 לְכָל, לְרֹאשָׁת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא פָנִים

מאי היא. אמר ההוא גברא, דביתאי אתה אחוי הנות, ומית בלא בגין, ונסיבנא לה, וזה הוא ברא קדמאתה רהזה לוי מנה וקרינה ליה בשמא דACHI דאטפטער. אמר ליה מכאן ולhalbאה קרי ליה אידי, והיינו אידי בר יעקב. בריך לו רבי אבא ואיזל לארכיה.

בד אתה סדר מלין קפיה דרבנן אלעזר, ודחיל למימר לרבי שמעון. יומא חד הוה קפיה דרבנן שמעון. ואמר רבי שמעון מי דכתיב ניפל אברם על פניו וידבר אותו אלהים לאמר אני הוה בריתי אתה. משמע דעתך לא תגוז הוה נפל על אנפוי ומילל עמייה. בתר דאתגוז קאים בקיימיה ולא דחיל. אני הוה בריתי אתה דאשכח גראמייה גזיר.

אמר ליה רבי אבא אי ניחא קפיה דמר דילימא קפיה מאנון ملي מעלייתא דשמענא בהאי

לשון הקודש

המצווה. אמר מה היא? אמר אותו איש אשתי, אשחת אחוי היתה, והוא מטה בלבני, ונשאתי אותה, וזה הבן הראשון שחייה לי ממנה, וקרأتي לו בשם אחוי שנפטר. אמר לו, מכאן והלאה קרא לו אידי, וזה הוא אידי בר יעקב. בריך אותך רבי אבא והליך לדרכו. באשר בא, סדר הקרים לפניו רבי אלעזר, ופחד לומר לרבי שמעון. יומ

אמר ליה אימא. אמר ליה דחייב דלא יתענשו על ידה. אמר ליה חם ושלום (חחים קיב) משמוועה רעה לא יירא נכוון לבו בטוח בז. סח ליה עובדא וסדר קמיה כל אנו מלין.

אמר ליהنبي כל הגי ملي מעלייתא הו טמירין גבך ולא אמרת להו. גוזניא עלהך דכל תלתינו יומין אלין תלעי ותגשי. ולא כתיב, (טשי ו) אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידה לעשות. וזה. אמר גוזניא דבאורייתא דא יגלוין לבבל (וילון בגבבל) בגין חבריא.

חלש דעתיה דברבי אבא, יומא חד חמאת ליה רבינו שמעון אמר ליה טופסרא דלבך באנפה שכיה. אמר ליה לא על דידי הוא אלא על דידחו. אמר ליה חם ושלום דאתענשו, אלא בגין דמלין

לשון הקידוש

تلמוד ותשבח, ולא כתוב (משל ו) אל התמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידה לעשות? ובכך דידה. אמר, גוזני שבתורה הוו יגלוין לבבל ווילו בגבבל בין לחברים. **חלשה** דעתו של רבוי אבא. يوم אחד ראה אותו רבוי שמעון, אמר לו, רפום לבך מצוי בפניך. אמר לו, לא על שלי הוו טמונים אצליך ולא אמרת אותן? גוזני עלייך שבל שלשים הימים הלוינו

ששמעתי בעזה? אמר לו, אמר. אמר לו, אני פוחד שללא יענשו על ידי. אמר לו, חם ושלום, (חחים קיב) משמוועה רעה לא יירא נכוון לבו בטוח בה. ספר לו המעשנה, וסדר לפניו את כל אותן הדברים.

אמר לו,نبي כל הדברים המעלים הלוינו היה טמונים אצליך ולא אמרת אותן? גוזני עלייך שבל שלשים הימים הלוינו

אתגלוין בינייהו כל בך. נגלוין ביני חבריא ילקון אונן ארחין (אתפסנו) ואתפסין מלין בגוינה. דהא מלין לא אתגלוין אלא בינה דהא קדשא בריך הוא אסתבים עמנא ועל ידנא אתגלוין מלין.

אמיר רבי יוסף בתיב, (ישעה ח) או יבקע בשחר אורך וגוי. ומין קדשא בריך הוא לאכזרא על בניו ייימא, או יבקע בשחר אורך וארכבתך מהרה תצמיח והלך לפניך צדקך ולבודך יאספה, (דף צז ע"א).

פרשת וירא אליו

רבי חייא פתח (שיר השירים כ) **הנצחנים נראו באָרֶץ עת הַזְמִיר הַגַּע וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמָע בָּאָרֶץנוּ.** הנצחנים נראו באָרֶץ, בד בראש קדשא בריך הוא עלמא. יהב באָרֶץ כל חילא דאתהוי לה. ובכלא היה באָרֶץ, ולא אפיקת איבין בעלמא עד דאתברי אדם, כיון

לשון הקודש

ביניהם כל בך. נגלו לבין החברים, והוא להכרי על בניו ויאמר, או יבקע וילמדו אותם דבריהם, ומתרתקוטם בשחר אורך וארכבתך מהרה תצמיח ויוכטו דבריהם בתוכם, שחר איין והלך לפניך צדקך בבודה יאספה.

פרשת וירא אליו

רבי חייא פתח, (שיר ב) **הנצחנים נראו באָרֶץ עת הַזְמִיר הַגַּע וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמָע בָּאָרֶץנוּ.** אמר רבי יוסף בתוב (ישעה ח) או יבקע בשברא הקב"ה את העולם, נתן באָרֶץ ברוך ידרינו מתגלים דבריהם.